

Štola na korytě Komářského potoka u Vlčí.

Zajímavá místa Karlovarského kraje – Ponorné toky na Stříbrném a Komářím potoce u Horního Slavkova

Stanislav Wieser, Karlovy Vary

Ponorné toky řek a potoků se projevují propadáním a opětovným vyvěráním v horninovém prostředí, jestliže voda proudící po nepropustném podloží klesne do podzemních trhlin a kaveren. Zpravidla potom opět vyvěrá na povrch po nižším nepropustném horizontu. Takové toky jsou typické pro krasové oblasti. Řeka Punkva nebo Rudické propadání Jedovnického potoka jsou příklady z Moravského krasu. Ponorné toky však mohou vznikat i důsledkem hornické činnosti. Takový jev najdeme například ve Slavkovském lese na Stříbrném potoce u Horního Slavkova. Potok byl pojmenován nejspíše ve středověku, kdy se objevila v jeho údolí stříbrnosná ruda. Těžební pole na severozápadním okraji nynějšího města vzniklo pravděpodobně

ve 13. století rýžováním cínovce. To lze vyčíst v popisu, který je na listu papíru připevněn ke kmeni smrku v místě zvaném „U tří pramenů“. Autorem popisu místa je horní mistr Ing. Rudolf Tomíček, známý mj. svými knihami o zdejší regionu (Tomíček 2000). Je také citován na mnoha internetových stránkách, mezi nimiž najdeme poměrně podrobný popis Stříbrného potoka (web 1). Jeho prameniště leží na severozápadním úbočí Špičáku. Byl významným zdrojem vody pro úpravu vytěžených rud. Posiloval průtok v Puškařovské strouze v místě křížení s tímto umělým převaděčem. Nižší potok napájel vodní nádrže, nyní rybníky, pro rýžoviště cínové rudy. Pod rybníkem Pulečkem se voda Stříbrného potoka ztrácí podobně jako vody ponorných toků

v krasových oblastech, zde však v mezerovitě struktuře dávných sejpů. Znovu se objevuje tam, kde se dostává na nepropustné podloží. Takovým nápadným místem je prostor zaniklého rybníka u mariánské lesní pobožnosti zvané „U tři pramenů“, ač nejde o prameniště, ale vývěr toho potoka (50°08'44"N, 12°46'47"E).

Letos netekla voda v mnohých potocích, které ani netrpěly ponorným jevem, ale suchem. Vývěry s koryty v úrovni místa „U tři pramenů“ byly vyschlé ještě na počátku zimy. Voda Stříbrného potoka vyvěrala až níže pod valem pozůstalým z někdejší hráze rybníka. Ponorné toky nalézají v podzemí nové cesty a dřívější průtočná místa zanášejí splaveninami. Podzemní toky se tak mění nepozorovatelně a teprve po změně jejich vývěru na povrch je proměnlivost podzemní cesty patrná.

Pokračujeme-li ve vycházce s očekáváním dalších ponorů potoka, neshledáváme žádné zřetelné. Dostaneme se až k soutoku s Komářím potokem. Z odkazu na popis Stříbrného potoka a také při pohledu do mapy (viz Mapy.cz) vyplývá, že Komář potok je nazýván také Čistý potok. Protéká Komářím rybníkem, pramení u Čisté, takže jména jsou na výběr. Vodnatější tok Komářského potoka sledujeme ještě něco přes 100 m a nenadále vidíme, že se noří do podzemí. Není to přirozený propad do podzemí. Mizí zde v důsledku jiné důlní činnosti. Pro potok byla vytvořena betonová štola osazená na jeho přirozené koryto, aby údolí mohlo být zasypáno hlusinou z úpravny uranové rudy ve Vlčí. Vytváření odvalu mezi příkrými svahy nebylo možné jinak, než zavalit údolí potoka. Jeho tok se objevuje přibližně po 300 m v areálu bývalé úpravně, kde je dnes usídlena studnařská firma. Níže u silnice se slévá Komář potok a s ním i voda ponorného Stříbrného potoka se Stokou neboli pokračujícím tokem Dlouhé stoky.

Stejnojmenný Stříbrný potok a také Komář potok najdeme i v Krušných horách. Stejně jako ve Slavkovském lese protékají krajinou poznamenanou hornickou činností, kde i mnohé další potoky možná tvoří dosud nepopsané ponory. ■

Literatura:

Tomiček R. (2000): Těžba uranu v Horním Slavkově. – Okresní muzeum Sokolov, 294 pp.

web 1: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Stříbrný_potok_\(přítok_Čistého_potoka\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Stříbrný_potok_(přítok_Čistého_potoka))

Stříbrný potok vyvěrající pod hrází místa „U tři pramenů“. Obě fotografie Stanislav Wieser.